Sygn. akt II C 789/15

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 listopada 2017 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi, II Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSR A. Z.

Protokolant: sekr. sąd. M. P.

po rozpoznaniu w dniu 27 października 2017 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa T. B.

przeciwko Ubezpieczeniowemu Funduszowi Gwarancyjnemu w W.

o zapłatę kwoty 1.980 zł

1.zasądza od Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego w W. na rzecz T. B. kwotę 1.403,90 zł (jeden tysiąc czterysta trzy złote dziewięćdziesiąt groszy) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 7 września 2015 roku do dnia zapłaty;

2.oddala powództwo w pozostałej części;

3.zasądza od Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego w W. na rzecz T. B. kwotę 100,69 zł (sto złotych sześćdziesiąt dziewięć groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu;

4. nakazuje zwrócić ze Skarbu Państwa Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi na rzecz Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego w W. kwotę 52,86 zł (pięćdziesiąt dwa złote osiemdziesiąt sześć groszy) tytułem niewykorzystanej zaliczki na poczet wynagrodzenia biegłego, uiszczonej w dniu 2 maja 2016 roku, zaksięgowanej pod pozycją 2411 160503.

Sygnatura akt II C 789/15

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 7 września 2015 roku powód T. B. wniósł o zasądzenie od pozwanego Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego W. kwoty 1.980 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia powództwa do dnia zapłaty i kosztami postępowania.

W uzasadnieniu podniesiono, iż na skutek kolizji drogowej w dniu 28 października 2015 roku uszkodzeniu uległ pojazd marki F. stanowiący własność Ł. M. (1). Pojazd sprawcy kolizji nie był ubezpieczony w zakresie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych. Poszkodowany przelał na rzecz powoda wierzytelność pieniężną z tytułu odszkodowania za wynajęcie pojazdu zastępczego przysługującego w związku ze szkodą. Powód w czerwcu 2015 roku zawarł z poszkodowanym umowę najmu pojazdu zastępczego przewidującą stawkę w wysokości 350 zł netto za dobę wynajmu oraz opłaty za podstawienie i odbiór najmowanego samochodu w łącznej kwocie 100 zł netto. Poszkodowany wykorzystywał samochód do działalności gospodarczej, dlatego mógł odliczyć podatek VAT w całości,

a podstawą rozliczenia odszkodowania jest kwota netto. Najem trwał 18 dni, a jego łączny koszt wyniósł 6.400 zł netto. Pozwany wypłacił powodowi część odszkodowania za najem pojazdu zastępczego w kwocie 4.420 zł. Kwota dochodzona pozwem stanowi różnicę między kosztem wynajmu pojazdu zastępczego, a wypłaconą kwotą.

(pozew k.3-5)

W odpowiedzi na pozew pełnomocnik pozwanego wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie zwrotu kosztów procesu. Nie kwestionował zasadności wynajmu samochodu zastępczego oraz długości wynajmu, a jedynie wysokość stawki dobowej najmu pojazdu zastępczego. Podniósł zarzut bezpodstawnego wystawienia faktury VAT argumentując, iż w chwili jej wystawienia Ł. M. (1) nie był już dłużnikiem powoda. Ł. M. (1) na skutek przelewu na rzecz powoda wierzytelności przysługującej mu wobec zakładu ubezpieczeń został w zamian zwolniony przez powoda z długu z tytułu umowy najmu. Wymagalność roszczenia określa data wskazana na fakturze VAT, jednakże należność ta nie miała być nigdy uiszczona. Pełnomocnik pozwanego wskazał, iż stawka dziennego najmu pojazdu przyjęta przez powoda jest zawyżona i odbiega od cen rynkowych o prawie 50%. Dodatkowo pełnomocnik pozwanego wskazał, iż najęty przez Ł. M. (2) pojazd nie stanowił własności powoda, lecz był przez niego jedynie wynajęty. Takie działanie doprowadziło do zwiększenia szkody z uwagi konieczność uprzedniego wynajęcia pojazdu przez powoda.

(odpowiedź na pozew k.24-29)

W piśmie z dnia 12 stycznia 2016 roku, po przedłożeniu przez pełnomocnika powoda oryginału faktury VAT nr (...), pełnomocnik pozwanego podniósł, że złożona faktura nie przedstawia okresu, na jaki pojazd został powodowi wynajęty. Kwestionował związek pomiędzy najmem pojazdu marki R. (...) o numerze rejestracyjnym (...) przez powoda od P.H.U. (...) P. D., a wynajęciem tego pojazdu Ł. M. (1) przez powoda. Kwestionował długość najmu pojazdu wskazaną w treści pozwu wskazując, iż najem pojazdu Ł. M. (1) nie mógł być dłuższy od najmu pojazdu na rzecz powoda. Podtrzymał zarzuty wskazane w odpowiedzi na pozew.

(pismo pełnomocnika pozwanego k.55-58)

Na rozprawie w dniu 27 października 2017 roku pełnomocnik pozwanego podtrzymał dotychczasowe stanowisko w sprawie. Podniósł, iż zgodnie z fakturą okres najmu pojazdu zastępczego przez poszkodowanego mógł wynosić maksymalnie 17 dni. Podkreślił, że poszkodowany wykorzystywał pojazd do celów działalności gospodarczej, dlatego mógł odliczyć VAT.

(stanowisko pełnomocnika pozwanego - protokół rozprawy z dnia 27 października 2017 roku k.104-105, nagranie 00:01:36-00:07:06, 00:07:35-00:14:36)

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 28 października 2014 roku doszło do kolizji drogowej, w wyniku której został uszkodzony samochód marki F. o numerze rejestracyjnym (...), stanowiący własność Ł. M. (1). Kierujący samochodem marki C. (...) nie zachował bezpiecznego odstępu od wymijanego pojazdu i doprowadził do zderzenia z samochodem marki F..

(okoliczności bezsporne, także kserokopia notatki urzędowej K. - w załączonych aktach szkody)

Pojazd sprawcy kolizji nie był ubezpieczony w zakresie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych w dacie zdarzenia.

(okoliczność bezsporna, także pismo k.14)

Samochód marki F. o numerze rejestracyjnym (...) był wykorzystywany przez Ł. M. (1) do prowadzenia działalności gospodarczej. Był to jedyny pojazd poszkodowanego.

(okoliczność bezsporna, także oświadczenie k.10)

W dniu 28 października 2014 roku Ł. M. (1) zgłosił szkodę w pojeździe marki F. o numerze rejestracyjnym (...) Spółce Akcyjnej w W..

(dowód: zgłoszenie - w załączonych aktach szkody)

Po kolizji z dnia 28 października 2014 roku samochód marki F. o numerze rejestracyjnym (...) był naprawiany w okresie od dnia 3 marca do dnia 20 marca 2015 roku.

(okoliczność bezsporna, także harmonogram naprawy pojazdu k.15, dokumentacja zdjęciowa w aktach szkody)

T. B. zawarł z Ł. M. (1) umowę najmu pojazdu zastępczego dostawczego marki R. (...) plandeka/kontener o numerze rejestracyjnym (...) na okres od 3 marca 2015 roku do 20 marca 2015 roku. Dobowa stawka najmu pojazdu wynosiła 350 zł. Koszt odbioru pojazdu i jego podstawienia wynosił po 50 zł. Umowa nie przewidywała obowiązku uiszczenia kaucji ani dodatkowej opłaty za przekroczenie limitu kilometrów czy jego zniesienie. Pojazd zastępczy wykorzystywany był przez Ł. M. (1) do prowadzenia działalności gospodarczej.

(dowód: umowa najmu k.9)

W dniu 3 marca 2015 roku Ł. M. (1) zawarł z T. B. umowę cesji wierzytelności pieniężnej z tytułu odszkodowania za wynajęcie pojazdu zastępczego przysługującego w związku ze szkodą w pojeździe marki F. o numerze rejestracyjnym (...) z dnia 28 października 2014 roku. Jednocześnie, Ł. M. (1) złożył oświadczenie, że w przypadku naruszenia postanowień oświadczenia lub podania nieprawdziwych danych, których skutkiem będzie całkowita lub częściowa odmowa wypłaty odszkodowania, zobowiązuje się pokryć koszty wynajmu pojazdu zastępczego zgodnie z wystawioną przez T. B. fakturą.

(dowód: umowa cesji k.8)

W dniu 20 marca 2015 roku P.H.U. (...) P. D. wystawił, na rzecz T. B. jako nabywcy, fakturę numer (...) za najem pojazdu marki R. (...) plandeka/kontener o numerze rejestracyjnym (...) przez 17 dni, przy dobowej stawce najmu pojazdu w wysokości 250 zł. Faktura opiewała na kwotę 4.250 zł netto.

(dowód: faktura k.47)

W dniu 20 marca 2015 roku T. B. wystawił, na rzecz Ł. M. (1) jako nabywcy, fakturę VAT nr (...) z tytułu najmu pojazdu zastępczego dostawczego marki R. (...) plandeka/kontener o numerze rejestracyjnym (...) przez okres 18 dni za kwotę 6.300 zł netto oraz kosztów podstawienia pojazdu w kwocie 50 zł i kosztów odbioru pojazdu od klienta w kwocie 50 zł. Termin zapłaty kwoty z faktury wskazano na 3 kwietnia 2015 roku, a sposób płatności jako przelew.

(dowód: faktura k.11)

Pismem z dnia 20 marca 2015 roku T. B. zwrócił się do (...) Spółki Akcyjnej w W. o refundację kosztów najmu pojazdu zastępczego za okres niezbędny do naprawy uszkodzonego samochodu marki F. o numerze rejestracyjnym (...). W lipcu 2015 roku wniosek powoda został przekazany do Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego. W dniu 21 lipca 2015 roku powód przesłała Funduszowi drogą mailową fakturę za wynajem pojazdu od (...) .H.U. (...) P. D..

(dowód: wezwanie k.12, harmonogram naprawy k.13, wezwanie do złożenia dokumentów, wydruk wiadomości e-mail - w załączonych aktach szkody)

Decyzją z dnia 6 sierpnia 2015 roku Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny przyznał i wypłacił na rzecz powoda kwotę 4.420 zł tytułem najmu pojazdu zastępczego przez 18 dni, przy stawce dobowej najmu w wysokości 240 zł wraz z kwotą 100 zł tytułem kosztów podstawienia i odbioru pojazdu.

(dowód: decyzja k.16)

Stawki wynajęcia pojazdu dostawczego – ciężarowego, porównywalnego do uszkodzonego samochodu marki F. (...), obowiązujące w 2015 roku na rynku (...), za jeden dzień najmu pojazdu kształtowały się na poziomie od 165 zł do 259 zł netto, przy bezpośredniej płatności wynajmującego za taką usługę i nie uwzględniały kaucji oraz innych opłat związanych z dodatkowymi usługami. Natomiast, stawka czynszu najmu zastosowana przez T. B. była stawką przy tzw. najmie bezgotówkowym. Stawka tzw. najmu bezgotówkowego mogła być wyższa nawet o 30% od stawek stosowanych przy bezpośredniej płatności za usługę. W praktyce stawka taka jest indywidualnie negocjowana z wynajmującym i nie można wykluczyć, że w przypadku pojazdu dostawczego – ciężarowego, porównywalnego do uszkodzonego samochodu marki F. (...), kształtowałaby się maksymalnie na poziomie 336,70 zł netto bez dodatkowych opłat takich jak kaucja, opłaty za podstawienie i odbiór pojazdu u klienta.

(dowód: pisemna opinia biegłego P. K. k.66-77, pisemna uzupełniająca opinia biegłego P. K. k.92-93)

Stan faktyczny w niniejszej sprawie został ustalony na podstawie powołanych wyżej dowodów, wśród nich: dokumentów, dokumentów z akt szkodowych oraz opinii biegłego P. K..

Biegły wydał opinię pisemną oraz pisemną opinię uzupełniającą, w której ustosunkował się do zastrzeżeń podniesionych przez pełnomocników stron. Biegły wyjaśnił, że w realiach działalności gospodarczej każde ryzyko musi być odpowiednio wyceniane i zabezpieczane przez prowadzącego taką działalność. Jeżeli więc oferuje się wynajem pojazdu np. bez pobierania kaucji to musi być jakiś czynnik, który rekompensowałby przedsiębiorcy ewentualną kradzież, uszkodzenie pojazdu wynajętego, uwzględniając fakt, że kaucja jest kwotą natychmiast dostępną dla wypożyczającego i może być niezwłocznie uruchomiona dla usunięcia szkody, minimalizowania ewentualnych strat w prowadzonej działalności związanych z wyłączeniem pojazdu z oferty. Umieszczenie w stawce za dzienne wynajęcie pojazdu elementów kaucji zawsze wiąże się z ryzykiem posiadania w dyspozycji znacznie mniejszej kwoty niż w przypadku jednorazowo pobranej kaucji, która w niektórych przypadkach może nawet przewyższać koszt wynajmu np. przy wynajmie jednodniowym. W realiach wolnego rynku jego uczestnicy mają pełne prawo swobodnie kształtować umowy na świadczenie usługi. W większości ofert związanych z wynajęciem pojazdu zastępczego, jeżeli nie podaje się konkretnych kwot związanych np. z nie pobieraniem kaucji czy wynajmem bezgotówkowym, wskazuje się na możliwość negocjacji stawki wynajęcia uwzględniającej dodatkowe warunki. Ze względu na konkurencję na rynku, firmy nie podają dokładnie takich cen jak również nie przechowują np. archiwalnych cenników. Możliwy narzut do ceny podstawowej w przypadku zniesienia dla wynajmującego dodatkowych opłat z tytułu kaucji czy zniesienia innych ryzyk nie skutkuje powstawaniem cen jakie można byłoby określić jako „rażąco wysokie". Biegły wyjaśnił, iż posiada nie tylko własną bazę danych obejmująca stawki stosowane przy wynajmowaniu pojazdów ale i na bieżąco zasięga informacji u takich podmiotów gospodarczych, aby opinie opierały się na realiach i obserwowanych tendencjach rynkowych.

Po złożeniu przez biegłego pisemnej opinii uzupełniającej żadna ze stron nie wniosła o dalsze uzupełnienie opinii, ani o dopuszczenie dowodu z innego biegłego na te same okoliczności. Wprawdzie na rozprawie w dniu 27 października 2017 roku pełnomocnik pozwanego podnosił, że biegły nadal nie uzasadnił podwyższenia stawki za najem pojazdu zastępczego wskazanego w opinii, jednakże stanowisko pozwanego w tym zakresie stanowi jedynie polemikę ze stanowczymi wnioskami opinii biegłego, która nie budzi wątpliwości Sądu. Opinia biegłego P. K. jest rzetelna, sporządzona zgodnie z wymogami specjalistycznej wiedzy, zawiera pełne i fachowe ustosunkowanie się do postawionych tez. Biegły sporządzając opinię oparł się na analizie rynku najmu pojazdów zastępczych, zgromadzonej przez siebie bazie danych, a także własnym doświadczeniu w tym zakresie. Biorąc pod uwagę podstawy teoretyczne opinii, sposób motywowania oraz stopień stanowczości wyrażonych w niej wniosków Sąd uznał sporządzoną opinię za w pełni miarodajną.

Sąd oddalił wniosek pełnomocnika powoda o dopuszczenie dowodu z przesłuchania stron z ograniczeniem do przesłuchania powoda wobec braku sprecyzowania tezy dowodowej dla strony. Zgodnie bowiem z art. 232 k.p.c., to przede wszystkim strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Należy przy tym stwierdzić, że kompletny wniosek dowodowy wskazywać powinien nie tylko dowód, który ma zostać przeprowadzony, ale i tezę dowodową, którą dowód ten ma wykazać. Jest to istotne szczególnie wtedy,

gdy strona reprezentowana jest przez fachowego pełnomocnika, co do którego można oczekiwać, iż zgłaszane przez niego wnioski dowodowe cechować będzie należyta staranność. Brak sprecyzowania tezy dowodowej powoduje, iż w zasadzie niemożliwa jest ocena przez Sąd, czy dowód wskazywany przez stronę może służyć do stwierdzenia określonych faktów, a także, czy fakty te mają dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.). Tego rodzaju wadliwość cechowała wniosek złożony w niniejszej sprawie, przy czym należy podkreślić, że Sąd nie znalazł podstaw, aby przeprowadzić wnioskowany dowód z urzędu, gdyż powód był od początku postępowania reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika. Zwłaszcza, że pozwany już w odpowiedzi na pozew wskazywał na powyższą wadliwość zgłoszonego wniosku o przesłuchanie powoda, co nie spotkało się z reakcją strony powodowej w postaci uzupełnienia wniosku o przesłuchanie stron o tezę dowodową. W konsekwencji, wniosek o przesłuchanie stron z ograniczeniem do przesłuchania powoda podlegał oddaleniu.

Sąd Rejonowy zważy ł , co następuje:

Powództwo podlegało uwzględnieniu w części.

W niniejszej sprawie, T. B. wniósł o zasadzenie od Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego w W. kwoty 1.980 zł tytułem zwrotu kosztów wynajęcia pojazdu zastępczego w związku ze szkodą wyrządzoną w pojeździe marki F. o numerze rejestracyjnym (...) na skutek kolizji z dnia 28 października 2014 roku.

Pozwany nie kwestionował zasady swej odpowiedzialności ani łączącej powoda i poszkodowanego umowy najmu pojazdu zastępczego. Kwestię sporną stanowiły wysokości dobowej stawki najmu pojazdu zastępczego, a następnie także okres najmu pojazdu zastępczego przekraczający 17 dni.

W przedmiotowej sprawie, zdarzeniem wywołującym szkodę w samochodzie marki F. o numerze rejestracyjnym (...) była kolizja z dnia 28 października 2014 roku z udziałem tego pojazdu oraz samochodu marki C. (...). Data zdarzenia wynikająca z dokumentów z akt szkody pozostawała poza sporem stron, choć w uzasadnieniu pozwu została omyłkowo wskazana na dzień 28 października 2015 roku.

Szkoda w samochodzie marki F. stanowiła wynik zderzenia się dwóch pojazdów, a zatem zgodnie z treścią art. 436 § 2 k.c., odpowiedzialność samoistnego posiadacza samochodu marki C. (...) za szkodę na osobie lub mieniu, wyrządzoną komukolwiek przez ruch tego pojazdu kształtowała się na zasadzie winy.

Z ustaleń poczynionych w sprawie bezspornie wynika, iż sprawca szkody w pojeździe marki F. o numerze rejestracyjnym (...) nie był ubezpieczony w dacie zdarzenia od odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych.

Zgodnie z art. 98 ust.1 pkt 3 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (tekst jednolity obowiązujący w dacie zdarzenia z dnia 8 lutego 2013 roku, Dz.U. z 2013 r. poz. 392) do zadań Funduszu należy zaspokajanie roszczeń z tytułu ubezpieczeń obowiązkowych, w tym z tytułu ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych, za szkody powstałe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej: m.in. na osobie, w mieniu, w mieniu i na osobie, gdy posiadacz zidentyfikowanego pojazdu mechanicznego, którego ruchem szkodę tę wyrządzono, nie był ubezpieczony obowiązkowym ubezpieczeniem OC posiadaczy pojazdów mechanicznych.

Powoda łączyła z Ł. M. (1) umowa najmu pojazdu zastępczego dostawczego marki R. (...) plandeka/kontener o numerze rejestracyjnym (...) na okres od 3 marca 2015 roku do 20 marca 2015 roku. W dniu 3 marca 2015 roku Ł. M. (1) zawarł z T. B. umowę cesji wierzytelności pieniężnej z tytułu odszkodowania za wynajęcie pojazdu zastępczego przysługującego w związku ze szkodą w pojeździe marki F. o numerze rejestracyjnym (...) z dnia 28 października 2014 roku.

Zgodnie z treścią przepisu art. 509 § 1 k.c. wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią (przelew), chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania.

Stosownie do § 2 powołanego przepisu, wraz z wierzytelnością przechodzą na nabywcę wszelkie związane z nią prawa, w szczególności roszczenie o zaległe odsetki.

Wobec zawarcia umowy cesji powód wstąpił w prawa dotychczasowego wierzyciela - poszkodowanego w wyniku zdarzenia Ł. M. (1) z tytułu zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego i należnego, a nie wypłaconego jeszcze w tym zakresie odszkodowania. Powód może zatem skutecznie realizować uprawnienia poprzedniego wierzyciela również w zakresie dochodzenia należności na drodze sądowej. Legitymacja procesowa czynna powoda nie była przez pozwanego kwestionowana. W konsekwencji, zakres odpowiedzialności pozwanego w stosunku do powoda wyznaczał zakres odpowiedzialności pozwanego w stosunku do poszkodowanego Ł. M. (1) z tytułu najmu pojazdu zastępczego.

W tym miejscu, wobec twierdzenia pozwanego, iż na skutek przelewu na rzecz powoda wierzytelności przysługującej Ł. M. (1) wobec pozwanego został on w zamian zwolniony przez powoda z długu z tytułu umowy najmu pojazdu zastępczego, przypomnieć należy podstawowe pojęcia prawa zobowiązań. W świetle 353 k.c., zobowiązanie stanowi relację prawną pomiędzy wierzycielem, a dłużnikiem polegającą na tym, że wierzyciel ma roszczenie o spełnienie świadczenia, a dłużnik ma obowiązek świadczenie spełnić. Jak powszechnie przyjmuje się w doktrynie i orzecznictwie, elementem stosunku zobowiązaniowego po stronie wierzyciela jest wierzytelność, czyli funkcjonalna wiązka uprawnień, która zawiera co najmniej jedno roszczenie. Natomiast, jej korelatem po stronie dłużnika jest funkcjonalna wiązka obowiązków, w tym dług stanowiący abstrakcyjną powinność spełnienia świadczenia. Przepisy polskiego prawa zobowiązań nie przewidują konstrukcji jednoczesnej automatycznej zmiany obu stron stosunku zobowiązaniowego – wierzyciela i dłużnika, w jednym stosunku zobowiązaniowym, a tym bardziej w ramach różnych stosunków zobowiązaniowych. Jeden ze sposobów zmiany wierzyciela stanowi wskazany powyżej przelew, który obejmuje jedynie wierzytelność i nie dotyka funkcjonalnej wiązki obowiązków dłużnika. Z kolei, sposobem podmiotowej zmiany zobowiązania po stronie dłużnika jest przejęcie długu. Zgodnie z przepisem art.519 § 1 k.c., osoba trzecia może wstąpić na miejsce dłużnika, który zostaje z długu zwolniony (przejęcie długu). Przejęcie długu może nastąpić: przez umowę między wierzycielem a osobą trzecią za zgodą dłużnika bądź przez umowę między dłużnikiem a osobą trzecią za zgodą wierzyciela (art.519 § 2 k.c). Z kolei, stosownie do art. 508 k.c., zobowiązanie wygasa, gdy wierzyciel zwalnia dłużnika z długu, a dłużnik zwolnienie przyjmuje.

W świetle powyższych rozważań, wskazać należy, iż przedmiotem umowy cesji z dnia 3 marca 2015 roku była wierzytelność pieniężna z tytułu odszkodowania za wynajęcie pojazdu zastępczego przysługująca Ł. M. (1), wobec podmiotu odpowiedzialnego za szkodę wyrządzoną na skutek czynu niedozwolonego wyrządzonego przez kierującego samochodem marki C. (...), w związku ze szkodą w pojeździe marki F. o numerze rejestracyjnym (...) z dnia 28 października 2014 roku, czyli wobec pozwanego. Natomiast, powyższy przelew nie dotyczył w ogóle stosunku zobowiązaniowego, jaki powstał pomiędzy Ł. M. (1) a T. B. w związku z wynajęciem przez Ł. M. (1) od powoda samochodu marki R. (...) o numerze rejestracyjnym (...). Mając na uwadze powyższe rozważania dotyczące istoty wierzytelności i długu, zważyć należy, iż umowa cesji z dnia 3 marca 2015 roku nie mogła per se zwolnić Ł. M. (1) z obowiązku zapłaty na rzecz T. B. wynagrodzenia za wynajęcie samochodu marki R. (...) o numerze rejestracyjnym (...). Ze złożonych do akt sprawy dokumentów, nie wynika, aby pomiędzy Ł. M. (1) a powodem została zawarta umowa o zwolnienie Ł. M. (1) z długu wynikającego z łączącej ich umowy najmu. W konsekwencji, twierdzenia pozwanego w tym zakresie pozostawały gołosłowne.

Zgodnie z treścią przepisu art.361 k.c. statuującego zasadę pełnego odszkodowania w granicach odpowiedzialności odszkodowawczej za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła, naprawienie szkody obejmuje wszelkie poniesione straty (utracone korzyści pozostają poza sferą zainteresowania w niniejszym sporze). Najogólniej rzecz ujmując szkodą jest powstała wbrew woli poszkodowanego różnica pomiędzy obecnym jego stanem majątkowym, a tym stanem, jaki zaistniałby, gdyby nie nastąpiło zdarzenie wywołujące szkodę. Jest nią zatem utrata lub zmniejszenie aktywów, bądź powstanie lub zwiększenie pasywów osoby poszkodowanej. Stosownie zaś do przepisu art. 363 § 1 k.c. naprawienie szkody powinno nastąpić, według wyboru poszkodowanego, bądź przez przywrócenie stanu poprzedniego, bądź przez zapłatę odpowiedniej sumy pieniężnej. Jednakże, gdyby przywrócenie

stanu poprzedniego było niemożliwe albo gdyby pociągało za sobą dla zobowiązanego nadmierne trudności lub koszty, roszczenie poszkodowanego ogranicza się do świadczenia w pieniądzu.

Jak podkreśla się w orzecznictwie, utrata możliwości korzystania z rzeczy wskutek jej zniszczenia czy uszkodzenia stanowi szkodę majątkową. Odszkodowanie, jakie zobowiązany jest w takiej sytuacji wypłacić zakład ubezpieczeń bądź w wypadkach wskazanych w ustawie z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny, obejmuje wszelkie celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki poniesione w celu przywrócenia stanu poprzedniego rzeczy. Niemożność korzystania z rzeczy, np. z samochodu, który został uszkodzony i wymaga naprawy, jest normalnym następstwem szkody, o której mowa w art. 361 § 1 k.c., powodującym obowiązek wypłaty odszkodowania, w szczególności gdy zastąpienie rzeczy uszkodzonej w okresie jej naprawy wymagało wydatków. Co do możliwości zaliczenia kosztów najmu pojazdu zastępczego do normalnych następstw uszkodzenia samochodu Sąd Najwyższy wypowiedział się w wyroku z dnia 8 września 2004 roku (IV CK 672/03, Lex nr 146324), w którym wskazał m.in., że postulat pełnego odszkodowania przemawia za przyjęciem stanowiska o potrzebie zwrotu przez ubezpieczyciela tzw. wydatków koniecznych, potrzebnych na czasowe używanie zastępczego środka komunikacji w związku z niemożliwością korzystania z niego wskutek zniszczenia. W przypadku wystąpienia wymienionych przesłanek, naprawienie szkody przez podmiot do tego zobowiązany, powinno polegać na przywróceniu w majątku poszkodowanego stanu rzeczy naruszonego zdarzeniem wyrządzającym szkodę, nie może przewyższać jednak wysokości faktycznie poniesionej szkody. Postulat pełnego odszkodowania przemawia za przyjęciem stanowiska o potrzebie zwrotu przez ubezpieczyciela tzw. wydatków koniecznych, potrzebnych na czasowe używanie zastępczego środka komunikacji w związku z niemożliwością korzystania z niego wskutek zniszczenia albo uszkodzenia.

Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 17 listopada 2011 roku wskazał, że odpowiedzialność ubezpieczyciela z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za uszkodzenie albo zniszczenie pojazdu mechanicznego niesłużącego do prowadzenia działalności gospodarczej obejmuje celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki na najem pojazdu zastępczego. W przypadku definitywnej utraty rzeczy odszkodowanie przysługuje za okres od jej utraty do uzyskania odszkodowania (zwrotu innego przedmiotu), a w przypadku utraty czasowej - do chwili odzyskania rzeczywistej możliwości korzystania z niej (por. uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z 17 listopada 2011 roku, III CZP 5/11).

Z art. 361 § 1 i 2 k.c. wynika zasada pełnego odszkodowania w granicach adekwatnego związku przyczynowego. Zobowiązany do naprawienia szkody ponosi więc odpowiedzialność za wszystkie normalne następstwa zdarzenia, pozostające z tym zdarzeniem w adekwatnym związku przyczynowym. Niewątpliwie normalnym następstwem w rozumieniu art. 361 § 1 k.c. jest niemożność korzystania z samochodu przez poszkodowanego, w sytuacji jego uszkodzenia lub zniszczenia. Jeżeli więc poszkodowany poniósł w związku z tym koszty, które były konieczne, na wynajem pojazdu zastępczego, to mieszczą się one w granicach skutków szkodowych podlegających wyrównaniu.

Jak wskazano powyżej, koszty najmu samochodu zastępczego winny obejmować tylko okres konieczny i niezbędny do naprawy pojazdu. Pojazd marki F. o numerze rejestracyjnym (...) wykorzystywany był do prowadzenia przez Ł. M. (1) działalności gospodarczej. Był to jedyny pojazd poszkodowanego. Pozwany nie kwestionował, iż konieczność wynajęcia pojazdu zastępczego przez Ł. M. (1) pozostawała w adekwatnym związku przyczynowym z kolizją z dnia 28 października 2014 roku.

Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny podniósł zarzut bezpodstawnego wystawienia faktury VAT nr (...) w dniu 20 marca 2015 roku przez T. B. na rzecz Ł. M. (1) z tytułu najmu pojazdu zastępczego dostawczego marki R. (...) plandeka/ kontener o numerze rejestracyjnym (...) za okres 18 dni o wartości 6.300 zł w sytuacji dokonania w dniu 3 marca 2015 roku przelewu wierzytelności przysługującej Ł. M. (1) wobec Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego. W ocenie Sądu, zarzut ten jest bezzasadny. Powód prawidłowo wystawił fakturę na rzecz Ł. M. (1) jako nabywcy, tym samym wskazując na podmiot, który dokonał najmu pojazdu zastępczego w sytuacji poniesienia szkody i z którym łączyła go umowa najmu. Faktura wystawiona została w ostatnim dniu najmu pojazdu. Zgodnie ze stanowiskiem pozwanego, powód w takim przypadku musiałby wystawić fakturę wskazując jako nabywcę samego siebie, choć to nie on był

najemcą pojazdu. Na uwagę zasługuje przy tym okoliczność, iż Ł. M. (1) zobowiązał się do pokrycia kosztów wynajmu pojazdu zastępczego zgodnie z wystawioną przez T. B. fakturą, w przypadku całkowitej lub częściowej odmowy wpłaty odszkodowania, na skutek naruszenia postanowień zawartego z nabywcą wierzytelności porozumienia lub podania nieprawdziwych danych, których skutkiem będzie całkowita lub częściowa odmowa wypłaty odszkodowania. A zatem, twierdzenie pozwanego, że należność z wystawionej przez powoda faktury nie miała być nigdy uiszczona, należy uznać za chybione. Ponadto, jak wskazano powyżej umowa cesji z dnia 3 marca 2015 roku nie mogła per se zwolnić Ł. M. (1) z obowiązku zapłaty na rzecz T. B. wynagrodzenia za wynajęcie samochodu marki R. (...) o numerze rejestracyjnym (...). Zaś, ze złożonych do akt sprawy dokumentów, nie wynika, aby pomiędzy Ł. M. (1) a powodem została zawarta umowa o zwolnienie z długu wynikającego z łączącej ich umowy najmu pojazdu zastępczego. W konsekwencji, zarzut pozwanego dotyczący nieprawidłowego wystawienia faktury pozostawał bez znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy. Albowiem, poza sporem stron pozostawał fakt wynajęcie przez Ł. M. (1) samochodu marki R. (...) plandeka/kontener o numerze rejestracyjnym (...) oraz zasadność jego wynajęcia z uwagi na konieczność naprawy uszkodzonego w wyniku zdarzenia z dnia 28 października 2014 roku samochodu marki F.. Pojazd marki F. o numerze rejestracyjnym (...) naprawiany był w okresie od 3 marca 2015 roku do 20 marca 2015 roku. Pozwany nie kwestionował technologicznego okresu naprawy pojazdu. Wskazywał natomiast, że skoro powód wynajął samochód marki R. (...) o numerze rejestracyjnym (...) od P. D. na okres 17 dni, to nie mógł go wynająć Ł. M. (1) na okres dłuższy. Ponadto, pozwany zarzucał, że zastosowana przez powoda stawka dobowa najmu jest zawyżona, a pozwany naruszył spoczywający na nim obowiązek minimalizacji szkody.

Stosownie do przepisu art. 354 § 2 k.c. wierzyciel powinien współdziałać przy wykonaniu zobowiązania w sposób odpowiadający jego celowi społeczno-gospodarczemu oraz zasadom współżycia społecznego, a jeżeli istnieją w tym zakresie ustalone zwyczaje - także w sposób odpowiadający tym zwyczajom. Ponadto, zgodnie z art. 16 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, w razie zaistnienia zdarzenia objętego ubezpieczeniem obowiązkowym, osoba uczestnicząca w nim jest obowiązana między innymi do zapobieżenia, w miarę możliwości, zwiększeniu się szkody. Z obowiązku tego wyprowadza się również spoczywający na poszkodowanych obowiązek minimalizowania szkody.

Jednakże, należy przy tym pamiętać, że tak samo, jak poszkodowanemu przysługiwał wybór odpowiedniego warsztatu naprawczego, któremu powierzył on dokonanie naprawy uszkodzonego pojazdu, mógł on wybrać podmiot, oferujący wypożyczanie aut zastępczych. W wyroku Sądu Najwyższego z dnia 25 kwietnia 2002 roku (I CKN 1466/99, opubl. OSNC 2003, nr 5, poz. 64) stwierdzono, że co do zasady nabywający autoryzowane części samochodowe potrzebne do naprawy uszkodzonego w wypadku pojazdu - nie ma obowiązku poszukiwać sprzedawcy, oferującego je najtaniej. Także więc w zakresie wynajmu pojazdu zastępczego, poszkodowany nie miał obowiązku poszukiwać podmiotu, oferującego najniższe stawki. Wystarczy, gdy stawki te nie będą rażąco odbiegać od stawek na rynku lokalnym (tak również między innymi Sąd Okręgowy w Warszawie w uzasadnieniu wyroku z dnia 7 listopada 2013 roku w sprawie XXIII Ga 1274/13, Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 13 czerwca 2003 roku, III CZP 32/03, OSNC 2004 roku, nr 4, poz.51, Sąd Okręgowy w Krakowie w uzasadnieniu wyroku z dnia 23 lipca 2014 roku w sprawie XII Ga 171/14).

Dodatkowo na uwagę zasługuje okoliczność, iż podmioty oferujące wynajem samochodów stosują różne ceny, jednakże istotnym jest, że końcowa cena usługi często uzależniona jest od zastosowania dodatkowych opłat obciążających najemców takich, jak opłaty za limit kilometrów, za dodatkowego kierowcę, za czas trwania najmu. Ponadto, podmioty wynajmujące samochody często uzależniają usługę od uiszczenia kaucji, czy przewidują dodatkowe opłaty za przekroczenie limitu kilometrów lub za jego zniesienie. Umowa najmu pojazdu zastępczego zawarta przez Ł. M. (1) z powodem nie przewidywała obowiązku uiszczenia kaucji ani opłaty za zniesienie limitu kilometrów.

Konkludując, poszkodowany był uprawniony do wynajęcia pojazdu zastępczego w dowolnej firmie i przy dowolnej stawce dobowej najmu, w tym także odbiegającej w górę od średnich stawek rynkowych, ale w takim wypadku musiał liczyć się z tym, iż kwota wydatkowana z tego tytułu nie zostanie mu zwrócona w całości przez ubezpieczyciela sprawcy

szkody, jako nie pozostająca w adekwatnym związku przyczynowym ze zdarzeniem szkodzącym oraz sprzeczna z obowiązkiem dążenia poszkodowanego do minimalizacji szkody.

W ocenie Sądu, powód składając do akt sprawy fakturę wystawioną przez P.H.U. (...) P. D. oraz umowę najmu pojazdu zwartą z Ł. M. (1) wykazał związek pomiędzy wynajęciem samochodu marki R. (...) plandeka/kontener o numerze rejestracyjnym (...) od P. D. i jego wynajęciem Ł. M. (1). Pozwany nie zarzucał, aby wskazane umowy najmu miały charakter pozorny, ani nie udowodnił, aby taka sytuacja miała miejsce. Jednocześnie, skoro T. B. wynajął od P. D. ów samochód na okres 17 dni, w ocenie Sądu, w świetle zasad logiki i życiowego doświadczenia, nie mógł wynająć go Ł. M. (1) przez dłuższy okres niż sam go wynajmował. Albowiem, gdyby taka sytuacja miała miejsce, a T. B. nie zwróciłby wynajętego pojazdu w terminie, narażałby się na konsekwencje związane z nienależytym wykonaniem zobowiązania. W tej sytuacji, choć w wystawionej przez powoda fakturze wskazano okres najmu wynoszący 18 dni, przy ustalaniu należnego odszkodowania należało przyjąć okres najmu pojazdu zastępczego wynoszący 17 dni.

W zakresie stawki wynajmu pojazdu, kwestionowanej przez pozwanego wypowiedział się z kolei biegły P. K.. Jak wynika z opinii biegłego, dobowa stawka najmu pojazdu zastępczego przy bezpośredniej płatności kształtowały się na poziomie od 165 zł do 259 zł netto, zaś w przypadku wynajmu bezgotówkowego maksymalnie na poziomie 336,70 zł netto. W niniejszej sprawie, nie nastąpiła bezpośrednia płatność za wynajem pojazdu, zatem do dalszych obliczeń należało przyjąć stawkę za najem bezgotówkowy wskazaną przez biegłego. Albowiem, stawka przyjęta przez T. B. w umowie z Ł. M. (3) przewyższa maksymalną stawkę wskazaną przez biegłego.

Konkludując, koszt najmu pojazdu zastępczego przez poszkodowanego przy uwzględnieniu okresu 17 dni oraz dobowej stawki najmu wynoszącej 336,70 zł netto, wynosił 5.723,90 zł netto (17 dni x 336,70 zł netto = 5.723,90 zł). Uszkodzony pojazd służył poszkodowanemu do prowadzenia działalności gospodarczej. Ł. M. (1) miał możliwości odliczenia podatku VAT. W związku z tym, dla potrzeb ustalania wysokości odszkodowania należało przyjąć koszt wynajęcia pojazdu zastępczego w kwocie netto. Tak ustalona kwota z tytułu najmu pojazdu zastępczego pozostaje w adekwatnym związku przyczynowym ze zdarzeniem szkodzącym i nie jest sprzeczna z obowiązkiem dążenia poszkodowanego do minimalizacji szkody.

Ponadto, z wynajęciem pojazdu zastępczego wiązały się koszty podstawienia i obioru pojazdu w łącznej kwocie 100 zł, których pozwany nie kwestionował. Powód otrzymał od pozwanego z tytułu odszkodowania kwotę 4.420 zł, a zatem zasadne było zasądzenie na jego rzecz dalszej kwoty 1.403,90 zł (5.723,90 zł +100 zł =5.823,90 zł, 5.823,90 zł – 4.420 zł = 1.403,90 zł).

O odsetkach Sąd orzekł na podstawie przepisu art. 481 § 1 k.c., zgodnie z którym jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była z góry oznaczona, należą się odsetki ustawowe, a od dnia 1 stycznia 2016 roku odsetki ustawowe za opóźnienie (art. 481 § 2 zd. 1 k.c.).

Zgodnie z art. 109 ust.1 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny jest obowiązany zaspokoić roszczenie, o którym mowa w art. 98 ust. 1 i 1a ustawy, w terminie 30 dni, licząc od dnia otrzymania akt szkody od zakładu ubezpieczeń lub syndyka upadłości. W przypadku gdy wyjaśnienie okoliczności niezbędnych do ustalenia odpowiedzialności Funduszu albo wysokości świadczenia w terminie, o którym mowa w ust. 1, było niemożliwe, świadczenie powinno być spełnione w terminie 14 dni od dnia wyjaśnienia tych okoliczności, z tym że bezsporna część świadczenia powinna być spełniona przez Fundusz w terminie określonym w ust. 1 (art.109 ust. 2 powołanej ustawy).

Pismem z dnia 20 marca 2015 roku T. B. zwrócił się do (...) Spółki Akcyjnej w W. o refundację kosztów najmu pojazdu zastępczego za okres niezbędny do naprawy uszkodzonego samochodu marki F. o numerze rejestracyjnym (...). W lipcu 2015 roku wniosek powoda został przekazany wraz z aktami szkody do Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego. W dniu 21 lipca 2015 roku powód przesłał Funduszowi drogą mailową fakturę za wynajem pojazdu

od (...) .H.U. (...) P. D.. Zaś, decyzją z dnia 6 sierpnia 2015 roku Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny przyznał i wypłacił na rzecz powoda kwotę 4.420 zł tytułem najmu pojazdu zastępczego przez 18 dni przy stawce dobowej w wysokości 240 zł wraz z kwotą 100 zł tytułem kosztów podstawienia i odbioru pojazdu. A zatem, od daty decyzji pozwany pozostawał w opóźnieniu z zapłatą pozostałej części odszkodowania. W konsekwencji, żądanie powoda zasądzenia odsetek od dnia wniesienia pozwu, czyli od dnia 7 września 2015 roku zasługiwało na uwzględnienie. Z uwagi na wejście w życie od 1 stycznia 2016 roku zmiany w przepisach kodeksu cywilnego dotyczących odsetek i wyodrębnienie odsetek ustawowych za opóźnienie, skoro powód domagał się odsetek w związku z nieterminowym spełnieniem świadczenia przez pozwanego (a więc w związku z opóźnieniem), w wyroku zaznaczono, że powodowi od zasądzonej kwoty należą się odsetki ustawowe za opóźnienie.

W pozostałym zakresie powództwo podlegało oddaleniu, jako bezzasadne.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 100 zd. 1 k.p.c. stosunkowo je rozdzielając. Powód żądał zasądzenia kwoty 1.980 zł. Zasądzona na jego rzecz kwota 1.403,90 zł stanowi 71% dochodzonego roszczenia.

Na koszty procesu poniesione przez powoda złożyły się: opłata od pozwu w kwocie 99 zł, wynagrodzenie pełnomocnika w kwocie 600 zł (ustalone na podstawie § 6 pkt 3 w związku z § 4 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu, t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 490), łącznie 699 zł.

Na koszty procesu poniesione przez pozwanego w łącznej kwocie 1.364,14 zł złożyły się: wynagrodzenie pełnomocnika w kwocie 600 zł (ustalone na podstawie § 6 pkt 3 w zw. z § 4 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu, t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 490), opłata skarbowa od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł oraz zaliczka na poczet wynagrodzenia biegłego w kwocie 747 zł. Łączne koszty procesu poniesione przez strony wyniosły 2.063,14 zł. W rezultacie, Sąd zasądził od Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego w W. na rzecz T. B. kwotę 100,69 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Na podstawie art. 84 w związku z art. 80 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych z dnia 28 lipca 2005 roku, Sąd zwrócił pozwanemu niewykorzystaną zaliczkę na poczet wynagrodzenia biegłego w kwocie 52,86 zł.